

BOSSYMPIOSIUM 12.05.2017

Bossen en Klimaatverandering

Prof. Reinhart Ceulemans
Universiteit Antwerpen

Klimaatverandering?

- Temperatuur → opwarming
- Neerslagpatroon → droogte, overstromingen
- CO₂-concentratie in de atmosfeer
- Windsnelheid → stormen
- Ook indirect → biotische veranderingen

- Gradueel, geleidelijk
- Extremen

Drie thema's

1. Impact van klimaatverandering op het bos
2. Adaptatie: weerbare bossen tegen klimaatverandering
3. Mitigatie: bossen en vastleggen van koolstof

1. Impact van klimaatverandering op het bos

➤ Abiotische verstoringen

- Bvb.: Brand, windworp, overstromingen
- Vraag naar: compensaties, rampenplannen
- Klimaatadaptatie door aangepast bosbeheer, preventieve en gestructureerde aanpak

1. Impact van klimaatverandering op het bos

➤ Biotische verstoringen

- Bvb.: Boomziektes, aantastingen
- Nood aan: kennis en modellen die risico's voor biotische verstoringen (aantastingen) kunnen voorspellen
- Nood aan: Early warning system (Europese schaal)

1. Impact van klimaatverandering op het bos

➤ Huidige verjongingsprocessen?

- Zaadproductie; kiemkracht, vestiging & overleving zaailingen
- Relevant voor genenbronnen, adaptief bosbeheer, impact op soortendiversiteit

Foto B. De Vos, INBO

2. Adaptatie: weerbare bossen tegen klimaatverandering

➤ Huidig aanbod aan inheemse boomsoorten?

Foto B. De Vos, INBO

- Voldoende weerbare bossen
- Kunnen gedomesticeerde soorten (Douglas, cultuurpopulier) onze bossen weerbaarder maken?

2. Adaptatie: weerbare bossen tegen klimaatverandering

➤ Hoe bossen omvormen en weerbaar maken tegen klimaatveranderingen?

- Enkel weerbare bossen kunnen duurzame ecosysteemdiensten blijven leveren in de toekomst

Foto B. De Vos, INBO

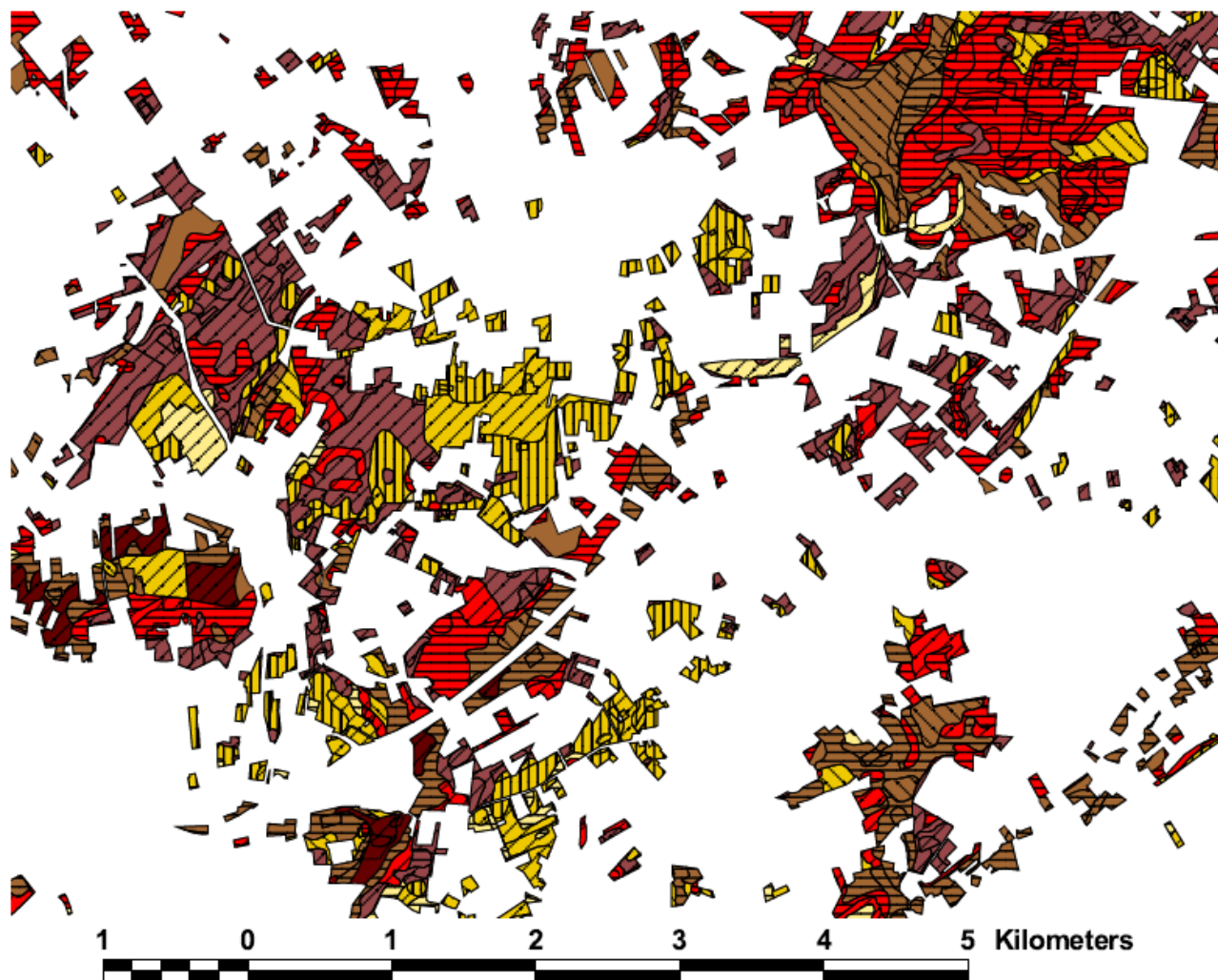

3.Mitigatie: bossen en vastleggen van koolstof

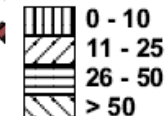
- Inventarisatie van koolstof 'hotspots' en mogelijke koolstoflekken, gekoppeld aan bodem/bostypes
- Welke types van bosbeheer zijn meest geschikt voor optimalisatie van CO₂-captatie?

CO₂-vastlegging

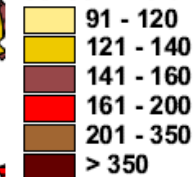
Koolstofvoorraad (t C ha⁻¹)
in minerale bosbodem
(0-100 cm) met
onzekerheidsklassen voor
elk bosbestand in
Vlaanderen

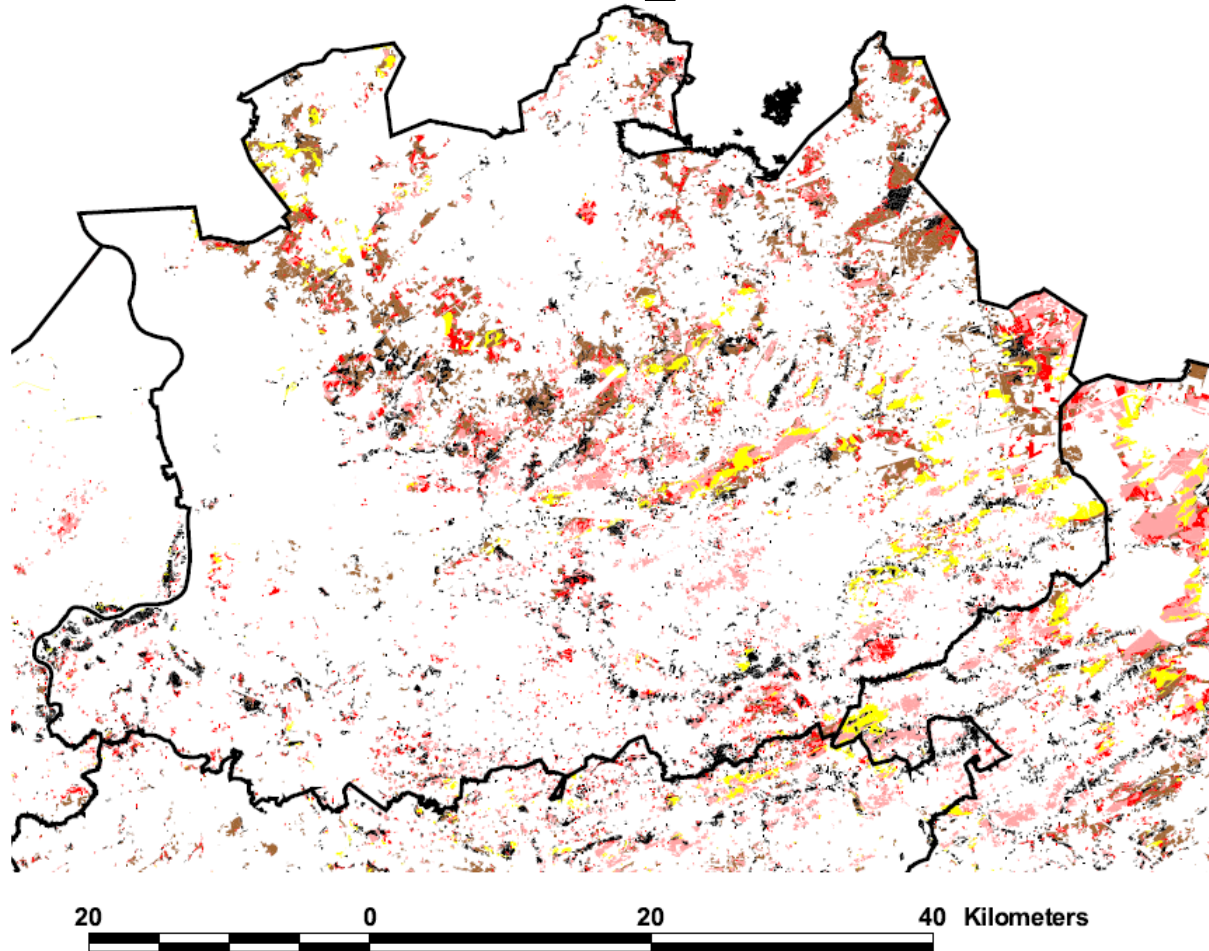
Cs100 Uncertainty class (RME of the mean, %)

Cs100 Mineral Carbon Stock (t C/ha) to 1 m

CO₂-vastlegging

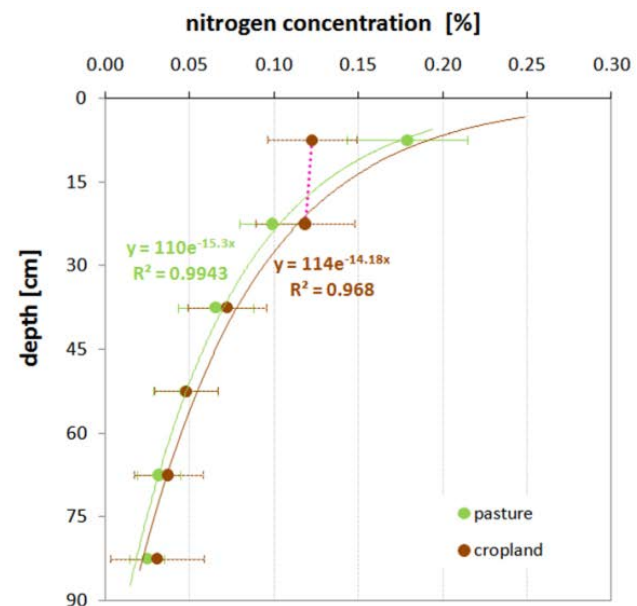
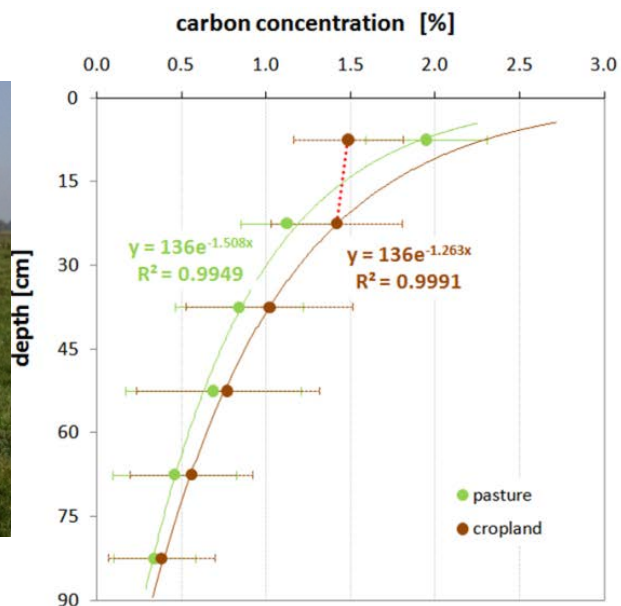

**Carbon hotspots in
valleigebieden en
veengronden in het
zwart**

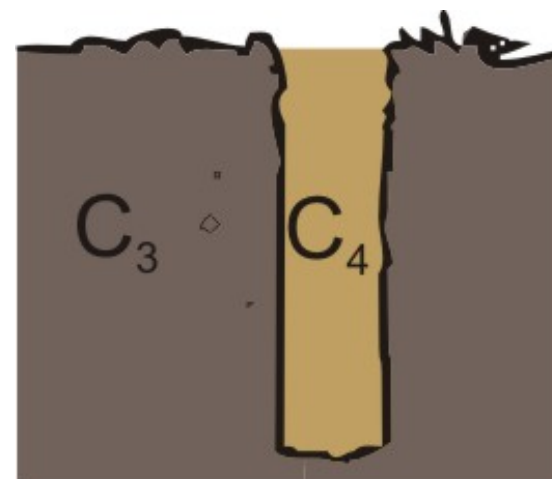
Voorbeeld van de bosbodemkoolstofkaart (FSCM) voor de provincie Antwerpen met weergave van de totale C voorraad (strooisellaag en minerale SOC stock tot 1 m diepte)

Koolstofvastlegging: methodologie

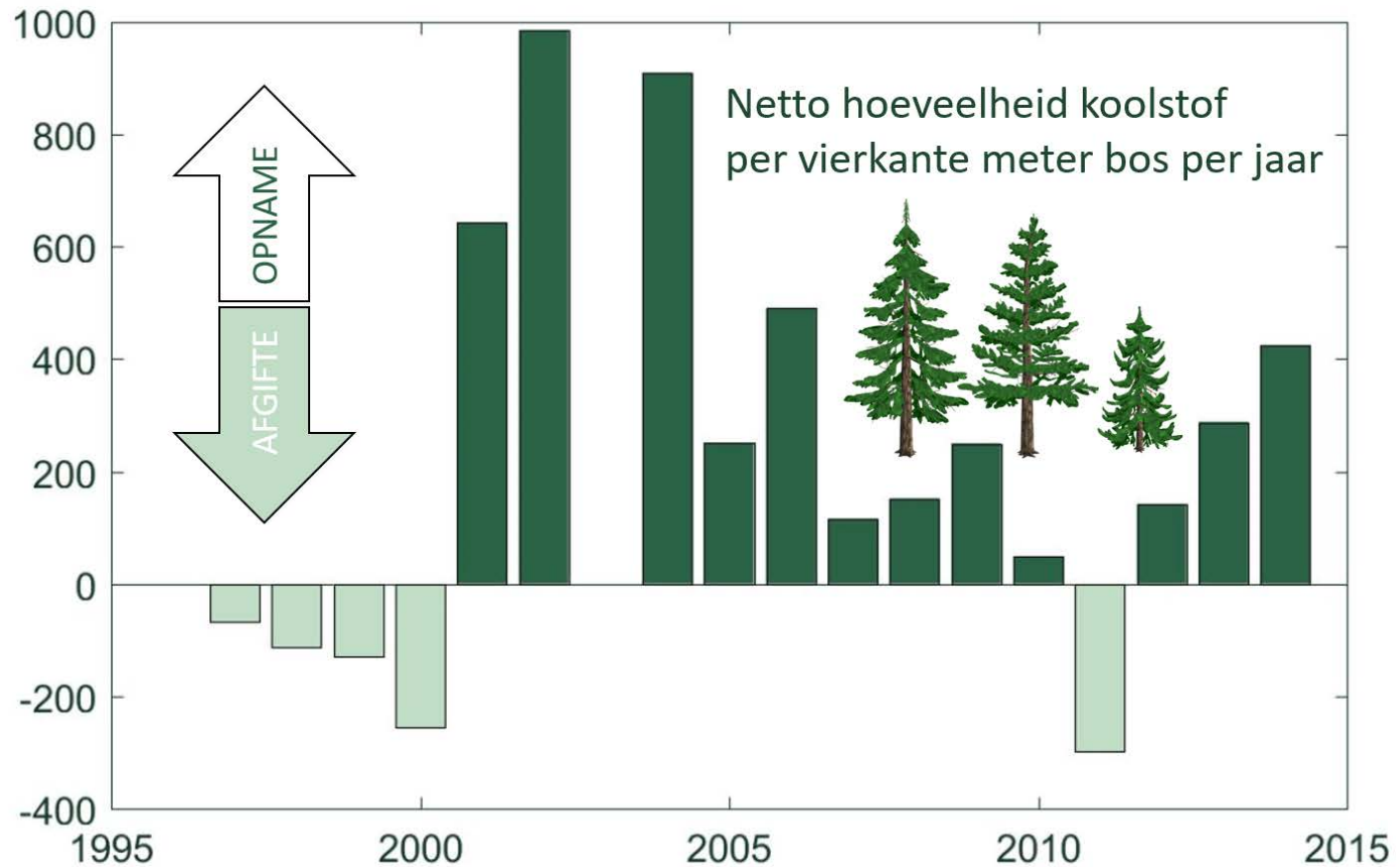

Koolstofvastlegging: methodologie

Vastleggen van koolstof in Vlaamse bossen

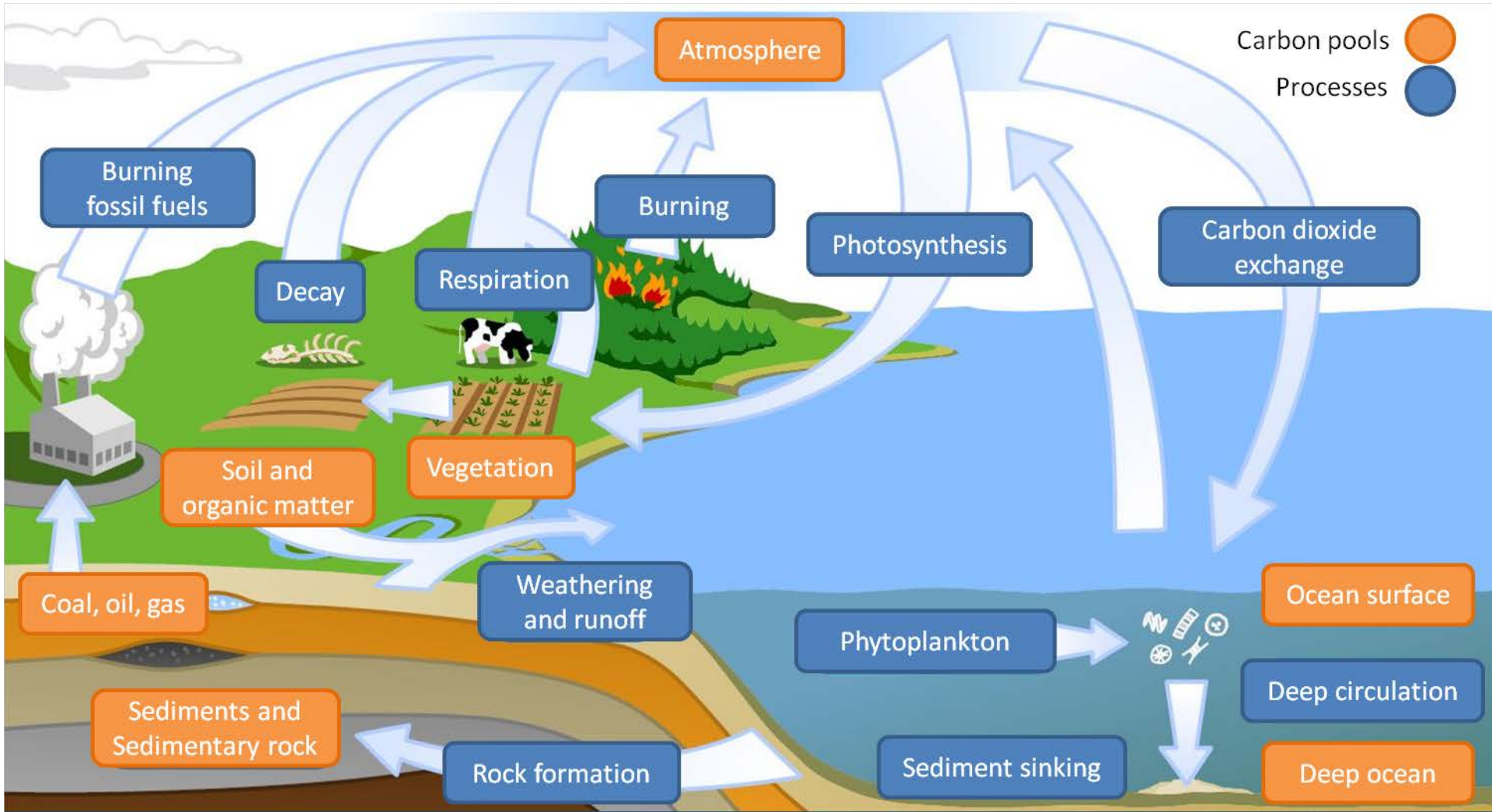

Ecosysteem-meetstations in België

Globale Koolstofkringloop

THE CARBON CYCLE

Conclusies

- Meer onderzoek i.v.m. bossen in relatie tot klimaatveranderingen is nodig
- Genenbronnen en kennis voor adaptatief bosbeheer
- Weerbare bossen, weerbare soorten
- Inventarisatie van koolstof hotspots en mogelijke koolstoflekken
- Duurzame opslag van koolstof

BOSSYMPIOSIUM 12.05.2017

Dank voor uw aandacht